

Hem>Dina rättigheter>Minderårigas rättigheter vid domstolsförfaranden

Minderårigas rättigheter vid domstolsförfaranden

Lettland

1. Barnets rättskapacitet

Enligt lettisk rätt har myndiga personer, dvs. de som har fyllt 18 år, rättskapacitet i tvistemål. I ärenden som rör underåriga är det deras juridiska ombud som väcker talan. De juridiska ombuden är oftast barnets föräldrar eller vårdnadshavare.

I vissa lagstadgade fall har underåriga rätt att självständigt utöva sina medborgerliga processuella rättigheter. Då kan juridiska ombud anlitas för att bistå den underårige i de rättsliga förfarandena. Det bör noteras att barn har rätt att fritt uttrycka sina åsikter och därmed både ta emot och ge all slags information. De har också rätt att bli hörda i alla åtgärder eller förfaranden som rör dem. Om ett barn kan formulera en åsikt måste den beaktas, i enlighet med barnets ålder och mognad.

2. Tillgång till anpassade domstolsförfaranden

Domstolarnas arbete är upplagt för att säkerställa att ärenden som rör skydd av barns rättigheter och intressen handläggs snarast möjligt.

Om ett ärende rör ett barn, t.ex. ett skilsmässoförfarande, fastställande av ett barns föräldraskap och liknande, erbjuder lagen ett stort handlingsutrymme för utlämnande av bevis. För att ett barns åsikter ska framkomma och överlämnas till domstol kallar man i allmänhet in den behöriga kommunala myndigheten, det vill säga en familjedomstol. Den består av särskilt utbildade yrkesutövare som i en välbekant miljö tar reda på vilka åsikter barnet hyser.

3. Sektorsövergripande aspekter

Barns rättigheter skyddas genom ett samarbete mellan familjen, centrala och lokala myndigheter, offentliga organisationer och andra fysiska och juridiska personer.

Enligt lagen om skydd av barns rättigheter är det välfärdsministeriet som ska samordna samarbetet mellan centrala och lokala myndigheter när frågor som rör skydd av barns rättigheter och familjerättigheter faller inom deras behörighetsområde.

I Lettland finns ett särskilt förfarande (regeringsförordning nr 545 av den 12 september 2017 om institutionellt samarbete i fråga om skydd av barns rättigheter) som reglerar hur samarbetet mellan centrala och lokala myndigheter och icke-statliga organisationer ska organiseras på detta område. Detta görs med hjälp av rådgivande kollegiala grupper som inrättats i kommunerna och rådet för samarbete i barnfrågor. Bland annat granskar dessa grupper enskilda fall där barns rättigheter kan ha kränkts och det kan komma att behövas snabba åtgärder och samarbete mellan flera institutioner, och då en enda institution inte kan lösa situationen eller situationen under en längre tid har visat sig vara svårlöst.

4. Specialistutbildning

Lagstiftningen innehåller bestämmelser om många olika slags specialister (domare, åklagare, advokater, stämningmän och domstolspsykologer) som tillsammans med auktoriserade notarier, poliser som arbetar med barn osv. bedömer barns psykiska tillstånd, och de måste skaffa sig specialkunskaper avseende skydd av barns rättigheter. Det är justitieministeriet som anordnar utbildningar för domare i frågor som rör barns rättigheter.

5. Barnets bästa

Enligt lagen om skydd av barns rättigheter ska barnets rättigheter och intressen prioriteras i alla rättsliga förfaranden som rör ett barn. I Lettland måste alla åtgärder som rör barn och som vidtas av centrala eller lokala myndigheter, offentliga organisationer, andra fysiska eller juridiska personer, domstolar och andra brottsbekämpande institutioner först och främst respektera barnets rättigheter och intressen.

Barnets bästa måste skyddas av alla fysiska och juridiska personer i alla handlingar och beslut som direkt eller indirekt påverkar eller kan påverka barnet. När barnets bästa ska fastställas bör målet vara att komma fram till en hållbar lösning på barnets situation, med vederbörlig hänsyn till den specifika situationen och till lagstadgade kriterier.

6. Övervakning och verkställighet av beslut i rättsliga förfaranden som rör barn

Barnets juridiska ombud får lämna in en exekutionstitel till stämningssmannen så snart en dom som påverkar ett barns rättigheter och intressen får verkan eller borde verkställas omedelbart men så inte sker. Domstolen skickar inga uppgifter om domen till barnet personligen. Man utgår från att barnets föräldrar eller förmyndare, i egenskap av juridiskt ombud som agerar för barnets bästa, kommer att förklara domstolens dom på ett sätt som är anpassat till barnets förmåga att förstå den och ge barnet den information det behöver om hur verkställigheten av beslutet fortskrider. När så krävs samarbetar stämningssmannen med familjedomstolen för att verkställa domar i frågor som rör vårdnad och umgängesrätt. De utfärdar instruktioner som ska se till att den information som behövs för verkställighet kommer fram och att verkställighetsförfaranden genomförs.

7. Tillgång till rättsmedel

I civilrättsliga förfaranden som rör underåriga är det barnets juridiska ombud som väcker talan, och de är i allmänhet barnets föräldrar eller vårdnadshavare. Även då lagen tillåter underåriga att självständigt utöva sina medborgerliga processuella rättigheter blir deras juridiska ombud inkallade.

Det finns bestämmelser som erbjuder ytterligare ett skyddsinstrument när det gäller barn med bakgrund av våld i familjen. Om ett barn utsätts för våld eller tvångskontroll kan en ansökan om skydd med hänsyn till barnets bästa göras av någon av barnets föräldrar eller vårdnadshavare men även av en familjedomstol eller allmän åklagare. Detta innebär att en begäran kan inges till domstolen av någon av de ovannämnda behöriga myndigheterna om barnets juridiska ombud av någon anledning inte skyddar barnets rättigheter. Det bör noteras att skydd mot våld kan begäras när som helst under civilrättsliga förfaranden, även innan talan väcks.

8. Adoptionsförfaranden, inklusive internationell adoption

I Lettland kan underåriga barn adopteras om detta är till barnets bästa. De rättsliga grunderna för adoption anges i civilrätten. Adoptionsförfarandet fastställs i en regeringsförordning, och en adoption ska godkännas av domstol. Ett barn får adopteras om den som ska adoptera det redan innan adoptionen godkänns har fått ansvaret för barnets omvårdnad och tillsyn och en förmyndarskaps- och vårdnadsinstitution som inrättats av en lokal myndighet (en familjedomstol) har fastställt att barnet och den som ska adoptera det kommer överens med varandra och det finns rimliga skäl att anta att adoptionen kommer att leda till ett verkligt föräldra-barnförhållande. Ett barn som har fyllt tolv år måste själv ge sitt medgivande till adoption.

En person som vill adoptera ett barn måste lämna in den ansökan som krävs till familjedomstolen. För att avgöra om det är lämpligt med adoption utreder familjedomstolen adoptivfamiljen i enlighet med adoptionsförfarandet. Ett barn kan placeras i en adoptivfamilj efter ett beslut av en familjedomstol.

I lagstadgade fall och förfaranden är det möjligt med internationell adoption från länder som är bundna av Haagkonventionen av den 29 maj 1993 om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner och av konventionen om barnets rättigheter av den 20 november 1989. Lettland ska också ha ingått ett

bilateralt avtal med landet i fråga, där grunddragen för det ömsesidiga rättsliga samarbetet när det gäller utländska adoptioner fastställs. Internationell adoption från ett annat land kan ske när ett yttrande har mottagits från kommissionen för utländska adoptioner, där det konstateras att förfarandet för internationell adoption är förenligt med de principer om skydd av barnets rättigheter som fastställs i denna lag och att det är till barnets bästa.

Senaste uppdatering: 19/08/2024

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.